

Десяткова система числення

Спосіб лічби, коли 10 одиниць нижчого розряду утворюють 1 одиницю вищого розряду, називають **десятьковою системою числення**. Із групуванням чисел десятками пов'язані поняття **розряду, розрядних чисел, розрядних одиниць**. Три перші розряди утворюють **клас одиниць**, а три наступні розряди — **клас тисяч**. В усній нумерації (у ході читання чисел) **спочатку називають число класу тисяч, а потім — число класу одиниць**.

Письмова нумерація спирається на **позиційний принцип запису**: значення цифри в записі числа залежить від того, яке місце (яку позицію) вона займає. Якщо цифру **переставити на 1 позицію вліво**, то її значення **збільшиться в 10 разів**, а якщо цифру **переставити на 1 позицію вправо**, то її значення **зменшиться в 10 разів**.

Читання багатоцифрових чисел

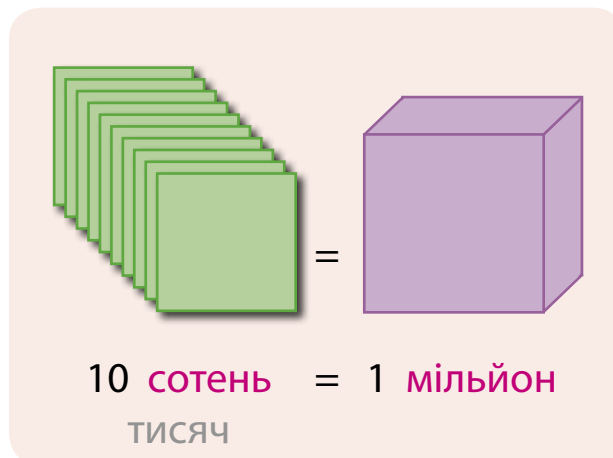
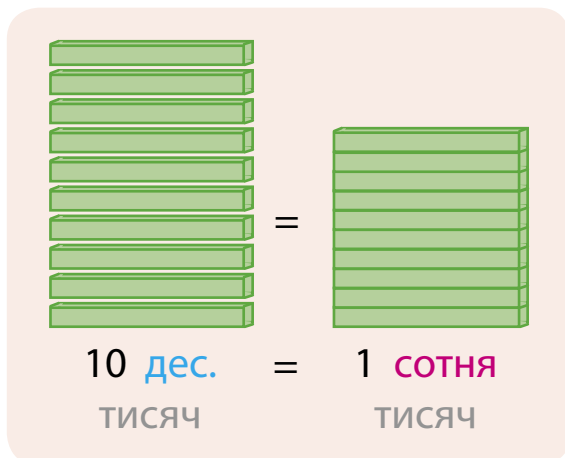
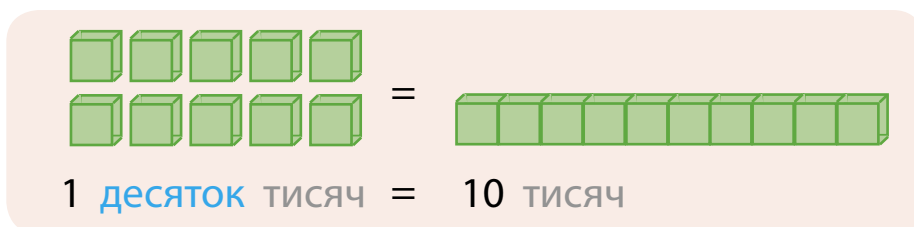
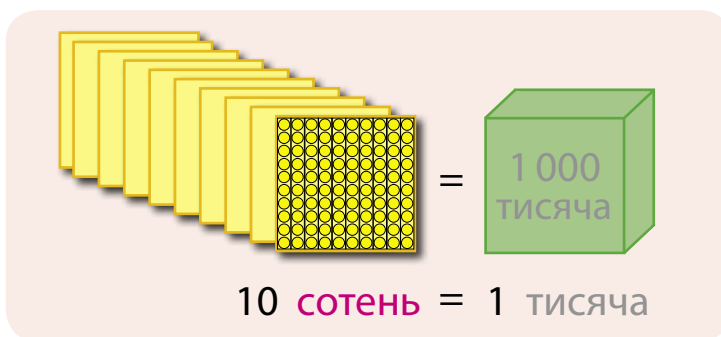
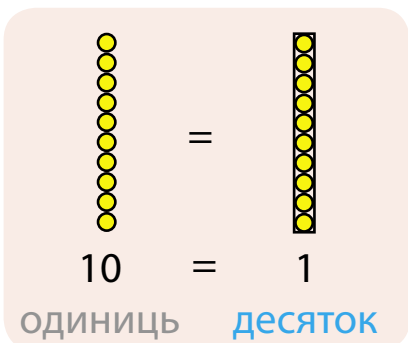
-
1. Виділяю число першого класу, відраховуючи справа наліво три цифри. Ліворуч залишається число другого класу.
 2. Читаю число другого класу зі словом «тисяча» (або «тисяч», «тисячі»).
 3. Читаю число першого класу без слова «одиниця» (або «одиниці», «одиниць»).

Записування багатоцифрових чисел

-
1. Записую число класу тисяч.
 2. Записую число класу одиниць.
-

Вкладка 8

Співвідношення розрядних одиниць

Вкладка 9

[illegible]

План характеристики багатоцифрових чисел на прикладі числа 56 709

► **Найвищий розряд у числі; вид числа.**

Найвищий розряд — десятки тисяч;
вид числа — п'ятицифрове число.

► **Розрядний склад числа; загальна кількість одиниць кожного розряду.**

У числі 5 десятків тисяч, 6 одиниць тисяч, 7 сотень, 0 десятків і 9 одиниць, або 9 одиниць I розряду першого класу, 0 одиниць II розряду першого класу, 7 одиниць III розряду першого класу, 6 одиниць IV розряду другого класу, 5 одиниць V розряду другого класу;
у числі 56 709 всього 56 тисяч, 567 сотень, 5670 десятків і 56 709 одиниць.

► **Скільки в числі всього одиниць кожного розряду кожного класу.**

У числі 56 тисяч і 709 одиниць, або 56 одиниць другого класу та 709 одиниць першого класу.

► **Подання числа у вигляді суми розрядних доданків; у вигляді суми класних чисел.**

$56\,709 = 50\,000 + 6\,000 + 700 + 9$;
 $56\,709 = 56\,000 + 709$.

► **Які цифри застосовувалися для запису числа; які повторюються.**

Для запису числа застосовані п'ять різних цифр: 5, 6, 7, 0, 9.

► **Місце числа в натуральному ряді; «сусіди» числа.**

Попереднє число 56 708, наступне — 56 710.

► **Способи одержання числа.**

$56\,708 + 1 = 56\,709$

$50\,000 + 6\,000 + 700 + 9 = 56\,709$

$56\,710 - 1 = 56\,709$,

$56\,000 + 709 = 56\,709$